

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСУВАННЯМ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

THE ESSENCE OF DEFINITION MANAGEMENT OF FINANCING ENTERPRISE CURRENT ASSETS

кандидат економічних наук, старший викладач, Київський національний торговельно-економічний університет

У статті розглянуто сутнісні характеристики поняття «управління фінансуванням оборотних активів підприємства», на основі чого сформульовані його визначення.

В статье рассмотрены сущностные характеристики понятия «управление финансированием оборотных активов предприятия», на основании чего сформулированы его определение.

In this article is investigated the essence characteristics of “enterprise current assets financing”. According to this it is created it’s definitions.

Ключові слова: фінансування оборотних активів, оборотні активи, джерела фінансування

Ключевые слова: финансирование оборотных активов, оборотные активы, источники финансирования

Key words: Current assets financing, current assets, financing sources

ВСТУП

Система управління оборотними коштами є системою узгоджених між собою принципів, задач, елементів та методів, які регулюють процес розробки та реалізації управлінських рішень щодо регулювання руху оборотних коштів в чітко заданих параметрах у взаємозв'язку з іншими параметрами розвитку підприємства. Такими додатковими важливими складовими управління оборотними активами є управління джерелами їх фінансування.

Теоретичні та прикладні аспекти проблеми фінансування оборотних активів підприємств розглянуто в низці праць вітчизняних вчених, серед яких варто відзначити І. Алексєєва, Н. Бицьку, І.О. Бланка, О. Бровкову, О. Василюка, А. Гальчинського, В. Геєця, М. Денисенка, О. Зарубу, О. Захарчука, А. Калинину, Н. Костіну, А. Мороза, А. Пересаду, В. Пелішенка, М. Савлука, та ін. Однак, лишається неоднозначним формулювання змісту поняття управління фінансуванням оборотних активів підприємства.

МЕТА РОБОТИ статті є ідентифікація економічної сутності поняття "управління фінансуванням оборотних активів підприємства".

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У дослідженні застосовуються *методи* аналізу та синтезу, порівняльного аналізу, причинно-наслідкового зв'язку, систематизації та узагальнення,

РЕЗУЛЬТАТИ

Для визначення сутності поняття «управління фінансуванням оборотних активів підприємства» розглянемо спочатку сутнісні характеристики кожної його складової.

Поняття управління є найменш дискусійним і найбільш однозначним. Згідно визначення Гелея С.Д. та Рутар С.М. [1], «управління — це вид

суспільної діяльності, яка передбачає систему скоординованих дій суб'єкта на об'єкт для виконання певних організаційних завдань.» Тобто, ідентифікується властивість дії для досягнення поставлених цілей.

Щодо поняття фінансування, Фокін М.І. зазначає, що фінансування є похідним від поняття «фінанси», яке почало вживатися в російській мові з 18 століття. Фінансування отримало зміст даного слова і отримало значення процесу управління грошовими коштами. Згідно сучасного вживання поняття «фінансування» Фокін М.І. формулює як забезпечення грошовими ресурсами поточних витрат та капітальних вкладень за рахунок власних, позикових та залучених джерел.

Згідно термінологічного словника Куценко Т.Ф., фінансування бізнесу — це «забезпечення наявним грошовим капіталом для використання в комерційних цілях» [3]. За підходом Славюка Р.А., фінансування - це отримання суб'єктом господарювання необхідних грошових фондів для здійснення господарської діяльності [4]. Тобто, у всіх визначеннях сутності фінансування, можна виділити характеристику грошового забезпечення певних цілей, отриманого з різних джерел.

Виділення сутності оборотних активів є значно ширшим.

Демченко Т.А. [5, с.179] та Кірейцев Г.Г. [6, с.106], визначають оборотні активи як сукупність оборотних фондів та фондів обігу або авансованих у них коштів. Таке визначення відображає сутність оборотних активів як вартісної категорії, та є досить обґрунтованим, так як до складу оборотних фондів входять виробничі запаси, незавершене виробництво, напівфабрикати власного виробництва та витрати майбутніх періодів, а в фонди обігу включають готову продукцію, дебіторську заборгованість і грошові кошти.

Зокрема, Нашкерська Г.В. [7, с.317] зазначає, що «оборотні активи - це грошові кошти, що вкладені для створення оборотних виробничих фондів та фондів обігу з метою забезпечення безперервного процесу виробництва і реалізації продукції». Брейлі Р., Майєрс С. [8, с. 740] та Зві Боді, Роберт Мертон [9, с. 114] відносять, до оборотних активів активи, які компанія в найближчому майбутньому збирається перетворити в грошову форму.

Подібним визначенням, але з уточненням терміну використання оборотних активів, оперують Крейніна М.Н. [10, с. 35], Усатов І.А. [11, с. 120] та Русак Н.А. [12, с. 216] які визначають їх як грошові кошти та їх еквіваленти, а також інші активи, що використовують в одному операційному циклі.

Найпоширенішою точкою зору серед таких науковців як Слав'юк Р.А., Бланк І.О., Ермасова Н.Б., Білик М.Д., Ільєнкова С.Д., у якій акцентується увага на термін використання оборотних активів, є їх розуміння як сукупності майнових цінностей, які обслуговують поточну господарську діяльність підприємства і повністю споживаються протягом одного операційного циклу.

Слав'юк Р.А. [4, с. 4] зазначає, що «оборотні активи - ресурси, які належать підприємству і які напевно буде перетворено на гроші чи використано іншим чином протягом року з дати складання бухгалтерського балансу.»

Одне з найбільш повних визначень дає Бланк І.О. [13, с.162] «оборотні активи – сукупність майнових цінностей підприємства, що забезпечують поточну виробничо-комерційну діяльність підприємства та, що повністю споживаються у процесі одного виробничо-комерційного циклу.»

Білик М.Д. [14, с. 161] розкриває ще глибший економічний зміст поняття: «оборотні активи – група мобільних активів із періодом використання до одного року, що безпосередньо обслуговують операційну діяльність підприємства і внаслідок високого рівня їх ліквідності мають забезпечувати його платоспроможність за поточними фінансовими зобов'язаннями.»

За Ільєнковою С. Д. [15, с. 173] «оборотні активи – фінансові ресурси, вкладені в об'єкти, використання яких здійснюється фірмою або в рамках одного відтворювального циклу, або в рамках відносно короткого періоду часу.»

Ермасова Н. Б. [13, с.78] передбачає, що «оборотні активи – це засоби, інвестовані підприємством в поточні операції під час кожного операційного циклу».

В роботах Ковальова В. В. та Філімонова О. С. оборотні активи трактуються як натурально-речовинна категорія, тобто як засоби підприємства, які повністю переносять свою вартість на вартість виготовленої продукції. Разом з тим в умовах існування товарно-грошових відносин матеріальні засоби підприємств виражаються не лише в натуральній, а й у вартісній формі.

Згідно Ковальова В. В. [16, с. 256] «оборотні активи – активи, що споживаються у ході виробничого процесу протягом року або звичайного операційного циклу, що перевищує 12 міс. через

специфіку технологічного виробництва, і тому такі, що повністю переносять свою вартість виготовленої продукції».

Володькіна М.В. [17, с. 46] передбачає під «оборотними активами частину активів підприємства, яка включає оборотні кошти та короткострокові фінансові інвестиції.»

Чимось схоже на визначення Бланка І.О. формулює сутність оборотних активів і Філімонов О.С. [18, с. 229] – це «сукупність матеріально-речовинних цінностей і грошових коштів, які беруть участь у створенні продукту, цілком споживаються у виробничому процесі і повністю переносять свою вартість на виробничий продукт упродовж операційного циклу або 12 місяців з дати балансу.»

Звісно, що поняття «управління фінансуванням оборотних активів підприємства» включає в себе сутнісні характеристики всіх вище зазначених понять, при цьому отримуючи додаткові характеристики.

Зокрема, сутність досліджуваного поняття також розкривається через його мету. Згідно Уварова Д.С. [19] «мета управління фінансуванням оборотних активів підприємства полягає у забезпеченні необхідної потреби в них відповідними фінансовими коштами та оптимізації структури джерел формування цих коштів».

Однак, дані сутнісні характеристики ще не достатньо відображають зміст даного поняття. Тому пропонується додати таку сутнісну характеристику як інструмент забезпечення платоспроможності підприємства. Адже, завдяки зміні джерел фінансування оборотних активів безпосередньо змінюються значення показників платоспроможності підприємства.

ВИСНОВКИ

На основі сутнісних характеристик, сформулюємо визначення: управління фінансуванням оборотних активів підприємства – це скоординовані дії з метою грошового забезпечення підприємства найліквіднішими активами з метою забезпечення безперебійної операційної діяльності, та оптимізації джерел формування оборотних активів у результаті чого забезпечується цільовий рівень платоспроможності підприємства.

Література

1. Гелей С.Д. Політологія: посібник / Гелей С.Д., Рутар С.М./ - К: Знання 2008. - 415 с.
2. Фокін М.І. Економічний словник. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://dictionary-economics.ru>
3. Термінологічний словник — Куценко Т.Ф. Бюджетно-податкова політика: Навч.-метод. посібник. — К.: КНЕУ, 2002. — 256 с.
4. Слав'юк Р.А. Фінанси підприємств: навчальний посібник / Р.А. Слав'юк. — Луцьк: Ред.-вид. відд. "Вежа" Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2001. — 460с.
5. Демченко Т.А. Оборотні активи та їх відображення в бухгалтерському обліку і фінансовій

- звітності. Актуальні проблеми економіки / Т.А. Демченко. – 2007.– №9. – 227с.
6. Кірейцев Г.Г. Фінанси підприємств / Г.Г. Кірейцев. – К.: ЦУЛ, 2002. – 268с.
7. Нашкерська Г.В. Фінансовий облік: навч. посіб. / Г.В. Нашкерська. – К.: Кондор, 2005. – 503с.
8. Брейли Р. Принципы корпоративных финансов / Р. Брейли, С. Майерс. – М.: Олимп-Бизнес, 1997. – 1088 с.
9. Боди З. Финансы / З. Боди, Р. Мертон — М.: Вильямс, 2007. — 592 с
10. Крейнина М.Н. Финансовый менеджмент: учебное пособие / М.Н. Крейнина. – М.: Дело и сервис, 1998. – 304 с
11. Усатов И.А. Хозяйственный расчет и контроль рублем в промышленности / И.А. Усатов. – М.: «Финансы», 1968. – 232 с
12. Русак Н.А. Финансовый анализ субъекта хозяйствования: справ. пособие / Н.А. Русак, В.А. Русак. – Мн.: Высш. шк., 1997. – 309 с
13. Бланк И.А. Финансовый менеджмент: учебный курс / И.А. Бланк. – К.: Ника – Центр, 2001. – 528 с.
14. Білик М.Д. Управління фінансами державних підприємств / М. Д. Білик. – К.: Знання, 1999. – 312 с
15. Ильенкова С.Д. Экономика и статистика фирм / С.Д. Ильенкова, В.Е. Адамов, Т.П. Сиротина. – М.: Финансы и статистика, 2002 – 288с
16. Ковалев В.В. Курс финансового менеджмента / В.В. Ковалев. – М.: ТК Велби, Проспект, 2008. – 448 с.
17. Кредити на фінансування оборотних коштів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.aval.ua/corporate/smb/means/>
18. Філімоненков О.С. Фінанси підприємств: Навч.посібник для студентів вищих навч.закладів.- 2-е вид.,перероб.та доп.- К.:Кондор, 2008.- 397с
19. Уваров Д.С. Стратегія управління оборотним капіталом підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/32_PVMN_2011/Economics/3_97907.doc.htm